

6 ਜੂਨ, 1990 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਜੇਵੀ ਗੁਪਤਾ ਸੀ ਜੇ ਅਤੇ ਆਰਐਸ ਮੌਗੀਆ, ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 622 ਆਫ 1986।

24 ਅਗਸਤ, 1990

ਪੰਜਾਬ ਲੈਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1887- ਐੱਸ. 31, 32, 33, 41, 42, 44- ਪੰਜਾਬ ਲੈਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ) ਐਕਟ, 1955- ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ- ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ- ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਅਤ ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ- ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਪੱਖ - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ - ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ, ਇਹ ਬਾਅਦ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। (ਪੈਰਾ 15)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਲੈਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ) ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। (ਪੈਰਾ 16)

18 ਮਾਰਚ, 1986 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਵੀ. ਸਹਿਗਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਐਚ.ਐਸ.ਰਿਆੜ, ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਏ.ਜੀ. ਪੰਜਾਬ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਚ.ਐਲ ਸਿੱਬਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੀ.ਸੀ ਧੀਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਆਰ ਐਸ ਮੌਗੀਆ, ਜੇ.

(1) “ਸਾਡਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ 1986 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 516 ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 622 ਤੋਂ 630 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

State of Punjab and others v. M/s Subhash Chander
(R. S. Mongia, J.)

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 353 ਤੋਂ 361 ਆਫ 1986, 1981 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 894 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, 18 ਮਾਰਚ, 1986 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ 17 ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(2) ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਸੀ, ਬਨਾਮ ਮੰਗਤ ਰਾਮ, ਆਦਿ, 1976 ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਅ ਜਰਨਲ (ਸਿਵਲ) 498, ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ ਜਮਾਲਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1980, ਪੰਜਾਬ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 204 ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਵੈਸਟਿੰਗ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇ ਹਨ। ਇੱਠਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ, ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਖਣਿਜ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਸਿਰਫ ਸਬੰਧਤ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੁਲ ਬੈਚ, - 3 ਜੂਨ, 1982 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਉੱਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਸਟੇਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1987 ਦੀ ਧਾਰਾ 42 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। "ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1985 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਪੀਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ - ਉਚਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇ। ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਉਰਜ਼ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਮਾਲ ਐਕਟ, 1987 ਦੀ ਧਾਰਾ 42(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਜ਼ਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(3) ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ, ਉਹ "ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜੋ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ, 10 ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਨੰ. 516 ਆਫ 1986 ਅਤੇ 622 ਤੋਂ 630, 1986, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ 9 ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਨੰ. 353 1986 ਦੇ 361 ਤੱਕ.

(4) ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 31, 32, 33, 41, 42 ਅਤੇ 44 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ: -

"ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ - (1) ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ, ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ 1 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ: —

(a) ਬਿਆਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਮਲੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-

(i) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਉਪਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ;

(ii) ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ,

(iii) ਕਿਰਾਇਆ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ, ਦਰਾਂ, ਉਪਕਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣੀਆਂ ਹਨ।

(b) ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ;

(c) ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ; ਅਤੇ

(d) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

State of Punjab and others v. M/s Subhash Chander
(R. S. Mongia, J)

ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਬਣਾਉਣਾ।—(1) ਜਦੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ।

- (2) ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਜਾਣ।
- (3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੰਪੱਤੀ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ-ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। -ਅਧਿਕਾਰ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਕਾਰਡ।-(1) ਕੁਲੈਕਟਰ ਹਰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਪਟਵਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਾਨਾ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਵੇਗਾ। .

- (2) ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਇਸ ਐਡੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2), ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (3) ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਪਟਵਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।— ਧਾਤੂ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣਾਂ, ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਜੰਗਲਾਂ, ਖੱਡਾਂ ਅਤੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ। - (1) ਜਦੋਂ ਨਵੰਬਰ, 1871 ਦੇ ਅਠਾਰਵੇਂ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜੰਗਲ, ਖੱਡ, ਗੈਰ-ਦਾਅਵਾ, ਬੇਕਾਬੂ, ਉਜਾੜ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ, ਸਵੈ-ਚਾਲਤ ਉਪਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਹਿੱਤ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਜਦੋਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜੰਗਲ ਜਾਂ ਖੱਡ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਮੁੜ-ਬੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-

(a) ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ; ਜਾਂ

■(ਅ) ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਚੁੱਪ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾ ਤੋਂ, ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੰਗਲ ਜਾਂ ਖੱਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਆਜ, ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ, ਖੱਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜੰਗਲ, ਖੱਡ, ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 44 ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ। —ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ? ਜਾਂ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਐਂਟਰੀ ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(5) ਸੈਕਸ਼ਨ)31(a) andi(b), c ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਜੇਮਸ ਥੌਮਸਨ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਸਨ, ਨੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਕਰਾਮਾਸ ਜਾਂ ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਅਰਥਾਤ ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਥੌਮਸਨ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਿਖਾਓ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਮਾ ਜਾਂ ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

(6) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜੰਗਲ, ਖੱਡ, ਲਾਵਾਰਿਸ ਗੈਰ- ਉਜਾੜ ਜਾਂ ਬੇਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਹਿੱਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਲਥੇ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ

State of Punjab and others v. M/s Subhash Chander
(R. S. Mongia, J.)

ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 42(2) ਉਲਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜੰਗਲ ਜਾਂ ਖੰਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੇਕਰ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗਲ, ਖੰਡਾਂ ਆਦਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(7) ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 18 ਨਵੰਬਰ 1871 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ *ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿਚ*, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਲੋ-ਆਈ-ਬਟੇਬਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕੈਟੀਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਖਾਸ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਨ ਮੈਸਰਜ਼ *ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਮੋਦੀ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1)*, *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)*, *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (3)*, (*ਮੈਸਰਜ਼ ਨਾਨਕ ਚੰਦ*)। *ਘਾਸੀ ਰਾਮ v. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ (4)* ਇੱਕ ਡੀ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1972 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 356
- (2) 1985 (1) ਭੂਮੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 265.
- (3) 1983 PLR 695
- (4) 1983 ਦੇ RSA 581 ਨੋ 3 ਨਵੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿਸ਼ਕਰਮਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ) (5)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੌਖਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਲਗਭਗ ਸਮਾਨ ਹਨ / 1981 ਦੇ CWP ਨੰ. 894 ਵਿੱਚ ਇੱਕ, ਜੋ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ Annexure KI ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਕੰਕੜ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਚੂਨਾ, ਕੰਕੜ, ਕੋਲਾ ਜਾਂ ਪੱਥਰ ਆਦਿ ਦੀ ਖਾਣ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਵੇਗੀ।

(8) ਇਹ ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵੱਲ-ਅਰਜ਼ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਕਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42(3) ਅਧੀਨ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

(9) ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿਚ 'ਆਦਿ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਟ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਢੱਕ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42(2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਖਣਿਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ' ਆਦਿ' ਸਾਰੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ , ਤਾਂ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ 42(2) ਬੇਲੋੜੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। 11 ਮਾਰਚ, 1983 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ 1972 ਦੇ ਆਰਐਫਏ ਨੰਬਰ 214 ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਉੱਠਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ: -

“ਇਸ ਵੇਲੇ, ਪਰ ਸੜਕਾਂ ਲਈ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਾਣਾਂ, ਕੰਕੜ, ਆਦਿ ਲੱਭੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(10) ਉਕਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ 'ਪੱਥਰ' ਜਾਂ 'ਕੰਕੜ' ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਮੈਸਰਜ਼ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਘਾਸੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ) (6)।

(5) 1973 ਦੇ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 902 ਨੇ 16 ਸਤੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(6) RSA, ਨੰ. 1983 ਦਾ 581 3 ਨਵੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ
(ਆਰ ਐਸ ਮੋਰੀਆ, ਜੇ)

(11) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਰੀਅਤ-ਵ-ਅਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਦਰਿਆਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਟ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ।, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (7) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਰਾਜ-ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜੋ ਇੱਟਾਂ-ਪੱਥਰ ਹਨ, ਉਹ ਦਰਿਆਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਲਿਆਂਦੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਰੀਅਤ-ਡਬਲਯੂ ਅਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42(2) ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 1986 ਦੇ 516 ਅਤੇ 622 ਤੋਂ 630 ਦੇ 1936 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(13) ਹੁਣ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਰਿਕਾਰਡ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਖ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼, ਜੋ ਕਿ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਚ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਿ ਇੱਟ ਦੀ ਧਰਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਉਂਕਿ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਕਿਸ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਐਚ ਐਲ ਸਿੱਬਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(7) ਏਆਈਆਰ 1976 ਐਸਸੀ 1393.

ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ. ਇਸਦੇ ਲਈ ਉਸਨੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਰੋਮ ਧਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਨਾਮ ਐਲ.ਆਈ.ਵੀ. ਅਗਰ ਮਾਈ ਆਨਾ ਹੋਰ (ਅ), ਅਤੇ ਸੁਨੈਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਛੱਜੂ ਖਾਨ (9) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਸਲਾਨਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ iV (ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਦੁਰਗਾ (ਡੀਡ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਐਂਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। v. ਮਿਲਖੀ ਰਾਮ ਅਤੇ. ਹੋਰ, 1969 ਰੈਵ. ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 122, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ, ਕਿ ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ, ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਵੰਬਰ, 1871 ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਸੰਪੰਨ ਹੋਏ ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਇਕੋ ਇਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 42 (ਦੇ ਤਹਿਤ) ਉਠਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ 2) ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦੀ ਸੀ।

(14) ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਐਚ.ਐਸ.ਰਿਆਰਸ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਪੰਜਾਬ (ਹੁਣ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ) ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਜੋ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।, ਇਹ ਧਾਰਨਾ, ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿੱਚ 18 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਨਵੰਬਰ, 1871, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ- ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਬਹੁਤ ਤਰਕਸੰਗਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ 5 ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਥੋੜੀ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(15) ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ-ਅਧਿਕਾਰ? ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਸਮੇਤ, ਜੋ ਕਿ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 (1) ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਇਹ, ਰਿਕਾਰਡ-ਆਫ-ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਜਾਣ।

(8) 1941 (ਭਾਗ 194) ਭਾਰਤੀ ਕੇਸ 755.

(9) 1934 (ਭਾਗ 151) ਭਾਰਤੀ ਕੇਸ 407.

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(3) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੰਗਲਾਂ, ਖੱਡਾਂ ਅਤੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 42 ਜੰਗਲਾਂ, ਖੱਡਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਵਜੋਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਧੀਨ ਉਠਾਈ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44, ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ-ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ 18 ਨਵੰਬਰ,

1871 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿਚ ਨਵੀਨਤਮ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਅਸੀਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੱਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 18 ਨਵੰਬਰ, 1871 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ, ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ-ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।

(16) ਸ੍ਰੀ ਮਿਸਟਰ ਐਲ.ਆਈ.ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ.ਐਲ. alSibal,icSeniortAdvocate, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ) ਐਕਟ, 1955, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਉਣੀ ਦੀ ਵਾਢੀ, 1955 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਡੀਟੀ, ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ 1 ਗ੍ਰੇਡ, ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰੇਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਗੈਰ-ਖੇਤੀ ਮੰਤਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੱਡ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਾਈਨਰ-ਖਣਿਜ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ। ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ * ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਾਮੂਲੀ-ਖਣਿਜ ਅਰਥਾਤ ਇੱਟ-ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ brick-earfh vests, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ) ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਝੋਪੜੀ ਕੋਈ ਰਾਇਲਟੀ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(17) <ਇਹ> ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, 1thei ਲੈਂਡ-ਓ, ਭਾਵ LPAs ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ। ਨੰਬਰ 353 ਤੋਂ 361 ਆਫ 1986 ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਲਟਾਓ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

State of Punjab and others v. M/s Subhash Chander
(R. S. Mongia, J.)

ਜੀ.ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ ਜੇ.

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਭਿਵਾਨੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ, ਭਿਵਾਨੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰਭੂਦਿਆਲ ਹਿੰਮਤਸਿੰਘਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ—ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1536 .

4 ਸਤੰਬਰ, 1990

ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911-ਸ. 62— ਜਨਰਲ ਆਈ ਕਲਾਜ਼ s ਏ ' ctt (1887 ਦਾ X)-S. 10— ਆਕਟੂਏ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਟੈਕਸ ਦਾ ਵਾਧਾ-ਧਾਰਾ 62(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ — ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਵੈਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਕਟ

(ਰਜ਼ਾ ਬੁਲੰਦ ਸੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਰਾਮਪੁਰ ਬਨਾਮ ਮਿਉਂਸਪਲ ਬੋਰਡ, ਰਾਮਪੁਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ. 895 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ), ਕਿ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ 'ਤੇ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ. ਇਸ ਲੇਵੀ (ਕਟਰਾਏ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਵਧਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਟੈਕਸ) ਲਗਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਗੰਭੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (10) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 62 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕੇ।

(ਪੈਰਾ 11)